

LUDVIG HOLBERG (1684 - 1754)

Ludvig Holberg har aldri i noen grad fengst norske bibliofiler, men danskene har hatt mange betydelige Holberg-samlere. Har både vi og danskene egentlig regnet Holberg som dansk? I så fall er det en misforståelse. Holberg var innerst inne norsk hele livet, han snakket norsk og han tenkte norsk. Peder Paars, den personifiserte danske middelmådighet, ble skildret av en besk og irritert nordmann: "Jeg fød i Norge er, er Paarses Lands-Mand ey." Bergenserene fant seg aldri helt til rette i Danmark blant pedantiske professorer og krangleverne embetsmenn. Men han dro likevel aldri hjem til Norge for å bli der, det ble med noen kortvarige opphold i forbindelse med arbeid.

Helt kort kan vi tegne Ludvig Holbergs liv slik: Født i Bergen, ble foreldreløs 11 år gammel, på skole i Fron i to år, på latinskolen i Bergen til 1702, student i København samme år. Så hjem igjen til Bergen og huslærerpost. 1703-04 studier i København, deretter til post som huslærer i Bergen igjen (og prest på Voss!). 1704-05 en slitsom og bedrøvelig reise til Holland, fattig og syk. 1705-06 språklærer i Kristiansand. 1706-08 studier i Oxford. Fra 1708 fast bopel i København, men avbrutt av reiser: 1708-09 reise i Tyskland og 1714-16 i Frankrike og Italia. Utnevnt til professor i metafysikk ved Københavns universitet 1717. I 1720 professor i latin, i 1730 i historie. Adlet med tittel baron i 1747.

Å få samlet Holberg komplett i førsteutgaver vil vi uten betenking betegne som umulig. Både Peder Paars og flere småtrykk er ukjent i privat eie; den første vil - om den noen gang skulle dukke opp - sikkert koste 2-300 000 kroner, komediene mer enn en halv million. Men en interessant samling vil det la seg gjøre å bygge opp også uten disse. For det sirkulerer en del Holberg i antikvarier og på auksjoner. Prisene er til dels ganske lave, og det går an å finne meget pene eksemplarer.

Holberg-oversikten er utarbeidet av Hans Svenne som takkes varmt. Til grunn for oversikten ligger bl.a. katalogen over Jonas Skougaard's bibliotek, bd. I, og H. Ehrencron-Müllers forfatter-leksikon. Forlagsutstyr var ukjent på Holbergs tid, så det er ikke nevnt noe om innbindinger.

Systematikken har voldt oss litt besvær. Vi har valgt å samle de forskjellige utgavene av Peder Paars, komediene, levnetsbrevene, Dannemarks Riges Historie, Niels Klim og epistlene systematisk og har fraveket en streng kronologisk oversikt, på samme måte som vi har sett bort fra prinsippet om bare å ta med egentlige førsteutgaver.

LUDVIG HOLBERGS FØRSTEUTGAVER:

1711: LUDVIG HOLBERGS INTRODUCTION Til de fornemste Europæiske Rigers Historier, Fortsat Indtil disse sidste Tider, Med Et tilstrækkeligt Register. Kiøbenhavn, 1711. Trykt hos Johann Jacob Bornheinrich. Paa Johann Krusens Bekostning og findis hos hannem tilkiøbs. (Tittelkobber).
Et komplett eksemplar skal bakerst ha et "Advertisement"-blad og to blanke blad.
2den utgave forbedret med et tillegg:
Introduction Til De Europæiske Rigers Historier/ Anden Edition. Forbedret med Et nyt Tilleg Fra det Aar 1709 til disse Tider Og et tilstrækkelig Register. Kiøbenhavn, Aar 1728.

1713: LUDWIG HOLBERGS Anhang Til hans Historiske Introduction Eller Underretning Om de Fornemste Europæiske Rigers og Republiqvers Stater, Uddragen af de oprigtigste particuliere Stater, Jure Publico, og itzige Seculi Historie, Og deelt udi 5 Parter. Første Part KIØBENHAVN, Trykt hos Ove Lynnow, Anno 1713. Og findis til Kiøbs hos Johan Kruuse.
2den utgave 1757.

1716-15: LUDVIG HOLBERGS INTRODUCTION Til Naturens- Og Folke-Rettens Kundskab, Uddragen Af de fornemste Juristers besynderlig Grotii Pufendorfs og Thomasii Skrifter, Illustreret med Exempler af de Nordiske Historier, og confereret med disse Rigers, saa vel gamle som nye Love. Første (Anden) Part, Trykt udi KIØBENHAVN Aar 1716, Og findes til Kiøbs hos Johan Kruse.

Ludvig Holbergs MORALSke Kierne Eller INTRODUCTION Til Naturens og Folke-rettens Kundskab, Uddragen Af de fornemste Juristers, Besynderlig Grotii, Puffendorfs og Thomasii Skrifter, Illustreret med Exempler af de Nordiske Historier og confereret med vore Danske og Norske love, Recesse og Forordninger. Første Part. KIØBENHAVN, Findes tilkiøbs hos Johan Kruse Og trykt hos Ove Lynnov 1715.

Ludvig Holbergs MORALSke Kierne Eller INTRODUCTION Til Naturens og Folke-rettens Kundskab, Uddragen Af de fornemste Juristers, Besynderlig Grotii, Puffendorfs og Thomasii Skrifter, Illustreret med Exempler af de

Nordiske Historier og confereret med vore Danske og Norske love, Recesse og For-Forordninger. Anden Part. KJØBENHAVN, Findes tilkiøbs hos Johan Kruse Og trykt hos Ove Lynnov 1715.

Ny forøket udgave i 1728 – se Ehrencron-Müller, bind I.

- 1719: DISSERTATIO V. De HISTORICIS DANICIS, Qvam Disquisitioni Publicæ Submittit PAULUS RUTER, Cum Defendente pereximio CHRISTIANO ANDRÆ. In Auditorio Collegii Regii Die 8 Februarii Ao. 1719.
- 1719: DISSERTATIO JURIDICA De NUPTIIS PROPINQVORUM In Linea Recta Jure Naturali prohibitis, Qvam Sub Præsidio Clariss: Mag: PETRI ALBINI Habuit OLAUS PETRI NORWEGUS. Rostoch: Apud Martinum Cramerum 1719.

PEDER PAARS:

1ste trykket av Peder Paars er nok Holbergs sjeldneste bok. Når det gjelder denne og senere utgaver og ettertrykk henviser vi til Carl S. Petersen: Peder Paars. Originaler og ettertryk. Kbh. 1938.

Originalutgaven:

- [1719]: En Sandfærdig Ny Wiise Om Peder Paars Som gjorde en Reyse fra Callundborg til Aars/ Skreven til Lægedom/ Trøst og Husvasvælelse for alle got Folk/ som lide Kaars og Modgang her i Verden/ Af Hans Mickelsen Borger oc Indvaaner i Callundborg/ Med skønne Anmerkninger neden under efter den ny Maade/ Siunges efter den Melodie: Arma virumque cano &c. Eller som den gamle Østerlandske Viise [.....] Klinger vel til allslags Instrumenter, i sær til Hackebræt eller Lire. Trykt i dette Aar.
- [1720]: Den berømmelige Peder Paarses Histories Anden Bog/ Med samme Just Justesens Anmerkninger/ Og en Apogetisk Fortale. Trykt kort efter den Første Part.
- [1720]: Den berømmelige Peder Paarses Histories Tredie Bog Med samme Just Justesens Sprænglærde Anmærckninger/ Og En dobbelt Fortale. Trykt kort efter den anden Part.

1ste eftertrykk:

- 1720: En Sandfærdig Ny Wiise Om Peder Paars Som gjorde en Reyse fra Callundborg til Aars/ Skreven til Lægedom/ Trøst og Husvælelse for alle got Folk/ som lide Kaars og Modgang her i Verden/ Af Hans Mickelsen Borger oc Indvaaner i Callundborg/ Med skønne Anmerkninger neden under efter den ny Maade/ Siunges efter den Melodie: Arma virumque cano &c. Eller som den gamle Østerlandske Viise [.....] Klinger vel til allslags Instrumenter, især til Hackebræt eller Lire. Trykt i dette Aar.
Den berømmelige Peder Paarses Histories Anden Bog/ Med samme Just Justesens Anmerkninger/ Trykt kort efter den Første Part.
Den berømmelige Peder Paarses Histories Tredie Bog Med samme Just Justesens Sprænglærde Anmærckninger/ Og En dobbelt Fortale. Trykt kort efter den anden Part.

Første samlede udgave forøket med den fjerde bok:

- 1720: Peder Paars Poema Heroico-comicum af Hans Michelsen Med tvende Fortaler og Just Justesens Anmerkninger. Tredie Edition Forbedret med et Tilleg til den Tredie Bog og med den Fierde/ som er gandske nye. Nihil est, Antipho, Qvin male narrando possit Depravariet. Tu id quod boni est Excerptis. Terent: Phorm: Act: 4. Sc: 4. Tryckt Aar 1720.
2det eftertrykk 1728.
3dje eftertrykk 1752.

Praktutgaven av Peder Paars:

PEDER PAARS, ET HEROISK-COMISK POEMA AF LUDVIG HOLBERG UTGIVET PAA NYE VED ET SELSKAB. KIÖBENHAVN, 1772. TRYKT MED GODICHES SKRIFTER. (Med 16 helsides kobberstikk stukket av av J.J. Clemens, efter tegninger av Joh. Wiedewelt).

*

- 1721: DEMOCRITUS og HERACLITUS Satyra (1) Adressered til Mag: *** - - - - de sapientibus alter Ridebat, qvoties a limine moverat unum Protuleratqve pedem, flebat contrarius alter Juv: Sat: 10. Tryckt Aar 1721.
- 1722: Hans Mikkelsens 4re Skiemte-Digte Med Tvende Fortaler, Samt Zille Hans Dotters Forsvars-Skrift For Qvinde-Kiønnd. Exemplaret selges i raa Materie for 16 sk. Trykt i dette Aar 1722.
Også kjent med tittelblad: Hans Mikkelsens Fire Skiemte-Digte. Med Tvende Fortaler,.....
Dette er 2. trykk. Se nærmere om denne varianten i Ehrencron-Müller Bind I.
Nytt opplag 1728.

*

KOMEDIER:

Originalutgave:

- 1723: COMOEDIER Sammenskrevet for Den nye oprettede Danske Skue-Plads. Ved Hans Mickelsen Borger og Indvaaner i Callundborg. Med Just Justesens Fortale. Første Tome. Tryckt Aar 1723. (Innhold: Den Politiske Kandestøber. Den Vægelsindede. Jean de France. Jeppe paa Bierget. Mester Gert Westphaler).
- 1724: Hans Mikkelsens COMOEDIER Sammenskrefne for Den Danske Skue-Plads. Anden Tome. Trykt Aar 1724. (Innhold: Den 11. Junii. Barselstuen. Det Arabiske Pulver. Juele-Stue. Mascarade). Finnes også på skrivepapir.
- 1725: Hans Mikkelsens COMOEDIER Sammenskrevne for Den Danske Skue-Plads. Tredie Tome. Tryckt Aar 1725. (Innhold: Jacob von Tyboe. Ulysses Von Ithaca. Kilde- Reysen. Melampe. Uden Hoved og Hale).

De tre ovennevnte bøker utgjør originalutgaven av Holbergs 15 første komedier.
Når det gjelder de tallrike utgaver og ettertrykk av Komedierne, henviser vi til Ehrencron-Müller bind II.

To trykk vedrørende originalutgaven av komediene skrevet av Holberg:

- 1724: Tvende splinder nye Breve/ Som tiene til Den Politiske Kandestøbers Opliusning. Selges tilligemed Hans Mikkelsens Comoedies 1ste Tome For samme Priis/ og kan heftes til samme Stycke. 8 s. (1724).
- 1725: DEICATIO. Agtbare Konst-erfarne og meget Vellærde Seignr. Povel Phoenixberg! Velmeriterende Bogtrykker udi Kiøbenhavn! 4 s. (1725).

Kjente enkeltutgaver av originalkomediene utgitt i Holbergs levetid:

- 1745: Don Ranudo de Colibrados. Oder Armuth und Hoffart. Ein Lustspiel in Fünf Aufzügen. Von Ludwig Holberg. Aus dem Dänischen ins Deutsche übersetzt. Copenhagen und Leipzig bey Christian Gottlob Mengel und Compagnie. 1745.
Senere samme år utkom to utgaver på dansk av samme bok:
- 1745: DON RANUDO DE COLIBRADOS eller Fattigdom og Hoffærdighed Comoedie i fem Acter, ved Ludvig Holberg. Kiøbenhavn, hos Christian Gottlob Mengel og Compagnie, 1745.

- 1745: DON RANUDO DE COLIBRADOS, Eller Fattigdom og Hoffærdighed; Comoedie i 5 Acter ved LUDVIG HOLBERG. KIØBENHAVN, 1745. Trykt og bekostet af Ernst Henrich Berling, og findes hos hannem til kiøbs.
- 1746: Den Danske COMOEDIES Ligbegængelse, Med TALIÆ Afskeeds Tale, Forestillet Til allersidste Slutning Af De Danske ACTEURS Den 25 Februarii 1727. KIØBENHAVN, 1746. Trykt udi Hans Kongel. Majests. og Universitets-Bogtrykkerie, af Johan Jørgen Høpfner.

Førstetrykk av de andre av Holbergs komedier:

De andre komediene ble trykt i Den Danske Skue-Plads, Tome IV - VII. Tome I - III som ble utgitt i 1731 inneholder utgavene fra 1723, 1724 og 1725.

- 1731: Den Danske Skue-Plads Fierde TOME. Trykt Aar 1731 (Innhold: Diderich Menschen-Skræk. Henrick og Pernille. Hexerie eller Blind Allarm. Det Lykkelige Skibbrud. Den pantsatte Bonde-Dreng).
- 1731: Den Danske Skue-Plads Femte TOME. Trykt Aar 1731. (Innhold: Erasmus Montanus Eller Rasmus Berg. Den honette Ambition. Pernilles korte Frøiken-Stand. Den Stundesløse. De u-synlige).
- 1753: Den Danske Skue-Plads Siette TOME. Aar 1753. (Innhold: Huus-Spøgelse eller Abracadabra. Den Forvandlede Brudgom. Don Ranudo de Colibrados, eller Fattigdom og Hoffærdighed. Plutus eller Proces imellem Fattigdom og Riigdom).
- 1754: Den Danske Skue-Plads Syvende TOME. Aar 1754. (Innhold: Philosophus udi egen Indbilding. Artaxerxes. Republiqven eller Det gemeene Beste. Sganarels Reyse til Det Philosophiske Land).

*

- 1726: METAMORPHOSIS Eller Forvandlinger Ved Hans Mikkelsen Borger og Indvaaner udi Callundborg, Med Nogle Orthographiske Anmerkninger, Stultissimum Credo ad imitandum non optima qvæg; pro-ponere Plin: lib. I epist. 5. KIØBENHAVN, Trykt Aar 1726.
- [1727]: Holger Danskes BREV Til Buurman. [Uten trykkested og år. Upag. 16 s.]
Varianter, se Ehrencron-Müller, bind I.
Nytt optrykk 1746.

*

LEVNETSBREV:

Originalutgaven:

- [1728]: LUDOVICI HOLBERGII AD VIRUM PERILLUSTREM *** EPISTOLA.
Nytt optrykk 1736.
- 1737: LUDOVICI HOLBERGII OPUSCULA QUÆDAM LATINA, EPISTOLA I. CUJUS NOVA HÆG EDITIO PRIORIBUS EST EMENDATUR. ESPITOLA II. QUINQUE LIBRI EPIGRAMMATUM. LIPSIÆ, sumtibus B. HIERON. CHRIST. PAULLI Viduæ, MDCCXXXVII.

Første danske oversettelse. Trykt i Bergen:

- 1741: Professor Ludwig Holbergs Lifs og Lefnets Beskrivelse af Ham Selv. I en Epistel til een stoer Mand, paa Latine forfatted, Og nu til fleeres Fornøyelse ved en anden paa det Danske Sprog verteret og udgivet. BERGEN 1741.

Ny utvidet utgave Kbh:

- [1743]: LUD. HOLBERGII OPUSCULORUM LATINORUM PARS ALTRA. (1743). Uten trykkested og år. Sannsynligvis 1743. Inneholder blant annet det tredje levnetsbrev.
- 1745: LUDVIG HOLBERGS Tredde EPISTLE TIL *** Hvorudi befattes det Fornemste Af Hans Liv og Levned, Oversatte af det Latinske i det Danske Sprog. KJØBENHAVN, 1745. Trykt og bekostet af Ernst Henrich Berling, og findes hos hannem tilkiøbs.
- *
- [1728]: Fasciuli Novorum quorundam DIALOGORUM, Qvi Cis & trans Albim Diebus hisce, Fallendi temporis gratia, Habiti sunt. Fasciculus primus continet DIALOGOS Sex. COLONIÆ, typis P.M.
Variant se: Ehrencron-Müller.
- 1728: Samling Af adskillige Nye Samtaler Holdne For Tidsfordriv i disse Dage paa denne og hin Side af Elven. Første Samling indeholder Sex Samtaler, Oversat paa Dansk efter det Latinske Exemplar, Trykt Cöln Aar 1728.
- 1729: Samtale Imellem Tvende Kiøbmænd MONTANUS og SYLVESTER, Oplagt igjen efter adskillige got Folkes Begiering og formeeret med Nye Spørgsmaal. Trykt Aar 1729.
- [1729]: Den Jydske Feide. u.s. u.å. 8 upag.s. siste side blank.
- 1729: Dannemarks og Norges Beskrivelse ved LUDVIG HOLBERG, Assessor, udi Consistorio og Prof. ved det Kongl. Universitet i Kiøbenhavn. KJØBENHAVN, 1729. Trykt hos Johan Jørgen Høpfner, Universitetets Bogtrykker. 1. og 2. trykk, se Ehrencron-Müller, bind I. Nytt oplag 1749.

*

DANNEMARKS RIGES HISTORIE:

- 1732: Dannemarks Riges Historie ved LUDVIG HOLBERG Deelt udi 3 TOMER. TOMUS I. KJØBENHAVN, 1732. Trykt udi Hans Kongl. Majestæts og Universitetets Bogtrykkerie, af I.I. Høpfner.
- 1733: Dannemarks Riges Historie Ved L. HOLBERG. TOMUS II. KJØBENHAVN 1733. Trykt udi Hans Kongl. Majests. og Universitets Bogtrykkerie, af Johann Jørgen Høpfner.
- 1735: Dannemarks Riges Historie Ved LUDVIG HOLBERG, TOMUS III. Med et tilstrækkeligt Register over alle III. TOMER. KJØBENHAVN, 1735. Trykt udi Hans Kongl. Majests. og Universitets Bogtrykkerie, af Johan Jørgen Høpfner.
Nytt oplag utkom i 1753-54.
- *
- [1733]: LUDOVICI HOLBERGII Ass. Consist: & Prof. Publ. SYNOPSIS. HISTORIÆ UNIVERSALIS, Methodo erotematica EXPOSITA. HAVNIÆ, Typis Regiæ Majest. & Universit. Typogr. JOH.- GEORGII HÖPFFNERI.
Editio Secunda 1733 og andre ettertrykk, se Ehrencron-Müller, bind I.
- 1733: LUDOVICI HOLBERGII COMPENDIUM GEOGRAPHICUM In Usum studiosæ Juventutis. HAVNIÆ. 1733. Typis Regiæ Majest. & Universit. Typogr. JOH. GEORGII HÖPFFNERI.
Nytt optrykk 1736 og andre ettertrykk, se Ehrencron-Müller, bind I.

- [1735]: Programma Academicum. (Hafniæ 1735). Folio. (Iflg. kilder er sidene 1-4 og 56-58 av Holberg).
Programma Academicum in Obitu Viri Per-Illustris et Summe Venerabilis Dni. Johannis Trellund, Episcopi Quondam Viburgensium. Viburgi 1738. 34 s. Folio. (Iflg. kilder er skriftet delvis av Holberg).
- 1737: Den Berømmelige Norske Handel-Stad Bergens Beskrivelse Ved LUDVIG HOLBERG. KIØBENHAVN, 1737. Trykt udi Hans Kongl. Majestæts og Universit. Bogtrykkerie, af J.J. Høpffner.*
2den utgave 1750.
- 1738: Almindelig Kirke-Historie Fra Christendommens første Begyndelse TIL LUTHERI REFORMATION. Med nogle Anmærkninger Over de udi Historien omtalte CYCLIS og Aars-Beregninger, Ved LUDVIG HOLBERG. TOM.I (TOM.II) KIØBENHAVN, Trykt udi Hans Kongel. Majestæts og Universitets Bogtrykkerie, af Johann Georg Høpffner, 1738.
2den utgave 1740.
- 1739: Adskillige store Heltens og berømmelige Mænds, sær Orientaliske og Indianske sammenlignede Historier og Bedrifter efter PLUTARCHI Maade Ved L.HOLBERG. Deelt udi 2 TOMER. Tomus I. Kiøbenhavn, 1739. Trykt udi H. Kongl. Maj. og Univ. Bogtrykkerie, af Johan Jørgen Høpffner.

Adskillige store Heltens og berømmelige Mænds, sær Orientaliske og Indianske sammenlignede Historier og Bedrifter efter PLUTARCHI Maade, Ved L.HOLBERG. Tomus II Kiøbenhavn, 1739. Trykt udi H. Kongl. Maj. og Univ. Bogtrykkerie, af Johan Jørgen Høpffner.
2den utgave 1742.

NIELS KLIM:

Originalutgaven:

- 1741: NICOLAI KLIMII ITER SVBTERRANEVM NOVAM TELLVRIS THEORIAM AC HISTORIAM QVINTÆ MONARCHIÆ ADHVC NOBIS INCOGNITÆ EXHIBENS E BIBLIOTHECA B. ABELINI. HAFNIÆ & LIPSIÆ, SVMPTIBVS IACOBI PREVSSII. MDCCXLI. (Tittelkobber, planetkobber samt to andre kobbere).
2. latinske utgave 1745.

Første danske oversettelse:

- 1742: NIELS KLIMS Reise Under Jorden, Forestillende En nye Kundskab om Jorden, Og Historie Om det femte Monarchie, Som hidindtil har været os ubekjendt; Funden Blant Abelins efterladte skrevne Bøger paa Latin, Og oversat af Latin paa Dansk, samt til Trykken befordret efter special Kongelig allernaadigst Bevilning for Jacob Preusset Fallit-Boed. Kiøbenhavn 1742. Trykt af Herman Henrich Rottmer. (Med fire kobber).

2. danske utgave 1745.

Jens Baggesens utgave 1789:

NIELS KLIMS UNDERJORDISKE REISE VED LUDVIG HOLBERG. OVERSAT EFTER DEN LATINSKE ORIGINAL AF JENS BAGGESEN. KIØBENHAVN, TRYKT HOS JOHAN FREDERIK SCHULTZ, UNIVERSITETS-BOGTRYKKER. MDCCLXXXIX. (Med 16 kobberstukne plansjer).

*

- 1742: Jødiske Historie Fra Verdens Begyndelse, Fortsat Til disse Tider, Deelt udi Tvende Parter Ved LUDVIG HOLBERG. TOM.I. Kiøbenhavn, Trykt paa Autoris Bekostning, 1742.

Jødiske Historie Fra MACCABÆERNES souveraine Regimente indtil denne Tid. TOM.II. Kiøbenhavn. Trykt hos Ernst Henrich Berling. 1742.

- 1744: LUD. HOLBERGS Moralske Tanker Deelte udi 2 TOMOS. TOM.I. Kiøbenhavn, 1744. Trykt paa Autors egen Bekostning. (På s. 317 halvtitelblad: TOM.II).
Moralske Tanker ble straks meget etterspurt, og kun få uker etter utgivelsen forelå et nøyaktig ettertrykk (pirattrykk). Se: Paul Johansen: Holberg og piraten. En gammel kriminalgårde. i: Meddelelser fra Rigsbibliotekaren. København 1985, nr. 5.
Nytt opplag samme år.
- 1744-1747: Skrifter, som udi Det Kiøbenhavnske Selskab af Lærdoms og Videnskabers Elskere ere fremlagte og oplæsed i Aarene 1743 og 1744 (-1747) Første (-Tredie) Deel. Kiøbenhavn, Udi det Kongelige Waysenhuses Bogtrykkerie op paa dets Forlag. Trykt af Gottmann Friderich Kisel. Aar 1745. (-1747).
- I bind 2 s. 385-402 (1746):
LUDVIG HOLBERGS Korte Betænkning over den nu regierende Qvæg-Syge, med nogle Oekonomiske Anmerkninger.
- I bind 3 s. 91-106 (1747):
Bar. LUDVIG HOLBERG Danmark og Norges Søe-Historie. Første Periodus.
- 1745: Adskillige Heltinders Og Navnkundige DAMERS Sammenlignede Historier Efter PLUTARCHI Maade ved L. HOLBERG. Tomus I. KIØBENHAVN, 1745. Trykt paa Autors Bekostning udi H. K. Majest. og Univ. Bogtrykkerie af Johan Jørgen Høpfner.
- Adskillige Heltinders Og Navnkundige DAMERS Sammenlignede Historier Efter PLUTARCHI Maade Ved L. HOLBERG. Tomus II. KIØBENHAVN, 1745. Trykt udi H.K. Majest. og Univ. Bogtrykkerie, af Johan Jørgen Høpfner.
2den utgave 1757.
- 1746: HERODIANI Historie udi otte Bøger, Oversat paa Dansk Efter Den Græske Orginal. Med en Curieuse Forberedelse ved L.HOLBERG. KIØBENHAVN, 1746. Trykt udi H.K.Majests. og Universit. Bogtrykkerie paa Authors egen Bekostning.
2den utgave 1753.
- [1746]: ORATIO FUNEBRIS IN OBITUM AUGUSTISSIMI MONARCHÆ FRIDERICI QVARTI, OLIM DANIAE, NORVEGIAE, VANDALORUM GOTHORUMQVE REGIS, &c. &c. HABITA IN CONSISTORIO Die XII. Decembr. Anno MDCCXXX. a LUDOVICO HOLBERGIO. HAVNIAE, ex Officina BERLINGIANA.
- 1746: LUDVIG HOLBERGS Mindre Poetiske Skrifter, Udi en Samling Baade af dem, som tilforn have været trykte, og af nogle, som aldrig ere seete i Trykken. Oplaget, som er nettere og meere accurat end de forrige, er ziret med Kobberstykker. Kiøbenhavn, 1746. Med Autors Tilladelse paa nye trykt og bekostet af Ernst Henrich Berling.
2den utgave 1767.

EPISTLER:

- 1748: LUD. HOLBERGS Epistler, Befattende Adskillige historiske, politiske, metaphysiske, moralske, philosophiske, Item Skiemtsomme Materier, Deelte udi 2de Tomer. Tomus I. Kiøbenhavn, 1748. Trykt paa Autors Bekostning.
- LUD. HOLBERGS Epistler, TOM. II. Kiøbenhavn 1748. Trykt paa Autors Bekostning.
- LUD. HOLBERGS Epistler, Befattende Adskillige historiske politiske, metaphysiske, moralske, philosophiske, Item Skiemtsomme Materier, TOMUS III. Kiøbenhavn, 1750. Trykt paa Autors Bekostning.
- LUD. HOLBERGS Epistler, TOM. IV. Kiøbenhavn, 1749. Trykt paa Autors Bekostning.

BARON LUD. HOLBERGS Epistler, Befattende Adskillige historiske, politiske, metaphysiske, moralske, philosophiske, Item Skiemtsomme Materier. TOMUS V. Kiøbenhavn, 1754. Trykt paa Otto Christ. Wentzels Bekostning.
2den utgave 1758-65.

*

- 1749: LVDOVICI HOLBERGII LIB. BARONIS DE HOLBERG EPIGRAMMATVM LIBRI SEPTEM EDITIO NOVA SEXTO LIBELLO AVACTA. SVBNECTITVR HOLGERI DANI AD BVRMANNVM EPISTOLA. HAFNIÆ ET LIPSIAE SVMPTIBVS OTTH. CHRISTOPH. WENZEL. MDCCIL.
- 1751: L. HOLBERGS Moralske Fabler Med hosføyede Forklaringer Til Hver Fabel. Kiøbenhavn, 1751. Trykt paa AUTORS egen Bekostning. Andet opplag 1751.
- 1752: LETTRE DE Mr. LE BARON DE HOLBERG, QVI CONTIENT QVELQVES REMARQVES SUR LES MEMOIRES CONCERNANT LA REINE

CHRISTINE NOUVELLEMENT PUBLIE'S. A Leipzig, Ches FRANCOIS CHRISTIAN MUMME, Libraire de Copenhague. 1752.
- 1753: REMARQUES SUR QUELQUES POSITIONS, QUI SE TROUVENT DANS L'ESPRIT DES LOIX PAR M. LE BARON DE HOLBERG. a COPPENHAGUE shez OTTO CHRISTOPH WENZEL. 1753.

Fire arbeider av Holberg ble trykt for første gang og utgitt etter Holbergs død:

- 1755: Kiøbenhavnske Samlinger af rare Trykte og Utrykte Piecer 1. Bind. HOLBERGIANA.

De fire arbeider er:

PROGRAMMA UNIVERSITATIS HAFNIENSIS IN HONORES CANDIDATORUM QVORUNDAM PRIMÆ LAUREÆ PHILOSOPHICÆ DIE 7 JUNII 1720.

ORATIO VALEDICTORIA LUDOVICI HOLBERGII, CUM FASCES RECTORATUS SUI TRADERET VIRO SUMME VENERABILI MARCO WØLDIKE 1736.

Betækning om CONVENTICCLER, skreven 1733.

LUDOV. HOLBERG II SOLUTIO PROBLEMATIS DE HYPOTHESISIBUS HISTORIÆ DANICÆ IN COLLATIONE HONORUM BACCALAUREATUS PUBLICE 1731.